

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

ТОВАРИСТВО ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»
(18-19 квітня 2019 року)**

КИЇВ – 2019

ПРИЖИВЛЮВАНІСТЬ І РІСТ СОСНОВИХ КУЛЬТУР З ВИКОРИСТАННЯМ БІОДОБРІВ

Ю.С. Урлюк , М.П. Головецький, І.Л. Середа,
ДП «Вище-Дубечанське лісове господарство»*

На зрубках в борових і суборових умовах при створенні лісових культур сіянци сосни висаджують у дно плужної борозни, тобто у збіднений грант, що знижує приживлюваність і розвиток сіянцив. Поліпшення приживлюваності і росту рослин забезпечується внесення добрив, які збільшують вміст в ґрунті легкозасвоюваних форм азоту, фосфору і калію.

Метою дослідження стало оцінити вплив органічних і органо-мінеральних добрив на приживлюваність і ріст культур сосни звичайної. Для цього на лісокультурній площі ДП «Вище-Дубечанське лісове господарство» в умовах свіжого бору (А₂) і субору (В₂) весною 2018 р. було закладено експериментальні лісові культури сосни звичайної. Всього було досліджено дію 6 видів добрив: підстилка (верхній гумусовий 1-3 см шар); коров'ячий перегній; біодобриво «Достаток»; курячий послід; таблетки «Jiffy Forestry»; абсорбент «Гідрогель LUXSORB».

Облік збереженості лісових культур проводили осінню 2018 р. згідно з інструкцією з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів [4]. Водночас проводили вимір біометричних показників сіянцив: діаметра кореневої шийки, діаметра крони і висоти. Результати статистичних обчислень біометричних показників сіянцив наведено у табл.

Аналіз результатів статистичних обчислень біометричних показників сіянцив показав, що на ріст сіянцив в умовах свіжого субору найкраще вплинуло внесення таких добрив (у порядку зменшення висоти): біодобриво «Достаток», підстилка, коров'ячий перегній. Їх відповідні величини сягали 11,34; 11,00 і 10,12 см. Діаметр крони висаджених сіянцив відповідно становив 17,55; 18,73 і 18,22 см у дослідних ділянках. Однакову величину діаметра крони 17,55 см зафіксовано на ділянках із внесенням курячого посліду і біодобрива «Достаток».

---

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук Юхновський В.Ю.

Біометричні показники і приживлюваність сіянців сосни з використанням різних добрив

Но- мер варі- анту	Варіант досліджу	Середні показники			При- жив- люван- ність	Збере- жен- ність	Кіль- кість садив- них місць
		висота, см	діаметр кореневої шийки, см	діаметр крони, см			
Свіжий бір							
1	Підстилка	11.77±1.28	0.36±0.071	12.38±1.55	94,5	75,3	73
2	Коров'ячий перегній	11.86±1.38	0.44±0.054	17.13±2.22	90,4	86,3	73
3	Біодобриво «Достаток»	10.78±1.52	0.38±0.068	13.53±1.67	97,2	83,3	72
4	Курячий послід	11.80±1.26	0.43±0.047	16.47±1.83	87,3	80,3	71
5	«Jiffy Forestry»	9.57±1.12	0.37±0.037	13.87±1.56	84,9	68,5	73
6	«Гідрогель LUXSORB»	7.99±1.00	0.33±0.042	12.29±1.67	85,7	85,0	70
7	Контроль	10.78±1.31	0.28±0.043	8.13±1.61	90,4	39,7	73
Свіжий субір							
1	Підстилка	11.00±1.57	0.49±0.069	18.22±2.11	97.5	90.0	80
2	Коров'ячий перегній	10.12±1.57	0.51±0.062	18.73±1.89	92.9	91.4	70
3	Біодобриво «Достаток»	11.34±1.38	0.52±0.081	17.55±2.33	90.1	84.5	71
4	Курячий послід	9.87±1.37	0.47±0.053	17.55±1.89	95.9	94.6	74
5	«Jiffy Forestry»	9.72±1.31	0.51±0.067	16.95±2.0	94.3	92.9	70
6	«ГідрогельLUXSORB»	6.57±0.91	0.37±0.061	15.57±2.0	92,9	91.0	70

Внесення добрив на супіщаних ґрунтах суттєво впливає на ріст сіянців сосни. Інтенсивність росту дослідних культур у всіх варіантах із внесенням добрив статистично перевищувала ріст контрольних сіянців, що підтверджено критерієм Стюдента. Висота сіянців у дослідних варіантах у 1,4–1,7 рази перевищувала висоту сіянців на контролі.

Найвища збереженість сіянців зафіксована в культурах із внесенням курячого посліду, який мав достатню зволоженість і проявляв себе як вологонакопичувач. Високий відсоток збереженості виявлено також у культурах із внесенням таблеток «Jiffy Forestry» та коров'ячого перегною, значення яких становили 92,9 і 91,4 % відповідно. Збереженість лісових культур на ділянках із внесенням добрив в умовах свіжого субору коливається у межах 84–95 % і перевищує аналогічний показник контрольних ділянок, на яких збереженість культур становить 90 %.

Загалом, збереженість і приживлюваність лісових культур в умовах свіжого субору на супіщаних ґрунтах на 11–17 % перевищує аналогічний показник соснових культур, створених в борових умовах на піщаних ґрунтах.